

Näringslivstoppar: Omstarten brådskar

En omstart brådskar. Det anser flera experter och näringslivstoppar. En av dem är IVA:s ordförande Carl-Henric Svanberg. ”Det är angeläget för alla att inte vänta för länge”, säger Carl-Henric Svanberg som inte vill kritisera de höga svenska dödstalen.

På onsdagen var det IVA:s (Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademiens) tur att presentera förslag för en hållbar nystart av ekonomin. Bland förslagen finns satsningar på forskning, utbildning, digital infrastruktur, men också att åtgärda brister i elförsörjningen.

Viktigast är att snabba på digitaliseringen, enligt ordförande Carl-Henric Svanberg.

”Det faktum att vi ligger efter USA och Kina i digitaliseringen är allvarligt”, säger han och pekar på investeringsbehov inom fiber, 5g och utbildningar som ställer om arbetskraften.

Utbildning är en annan nyckelfråga, anser han och påpekar att de 500 högsta

cheferna i USA konstaterade att hälften av de jobb som har förlorats inte kommer tillbaka.

Sverige har fått internationell uppmärksamhet för sina höga dödstal. Men bilden är inte svart eller vit, enligt Carl-Henric Svanberg, som pekar på att även en stängd ekonomi har ett skyhögt pris.

”Den här balansgången mellan dem som har drabbats av corona, 5 000 har avlidit, ska ställas mot dem som förlorar jobben och dem som ser sina företag inte klara sig. Den balansgången avundas jag inte några politiker”, säger han.

Enligt nationalekonomen Oskar Nordström Skans vid Uppsala universitet, som är en av deltagarna i Stockholms

handelskammarens omstartskommission, är det avgörande att arbetsmarknaden som den tidigare fungerade återskapas.

”Det är jätteviktigt. Då minimerar vi kostnaderna av den här krisen.”

Man kommer till en punkt där social distansering inte längre fungerar – vare sig i människors liv eller i företags verksamheter, anser han. Att besluta om ett företag ska in på en nymarknad, ska köpa en jättedyr konsulttjänst, att nyrekrytera eller leda personal är exempel på aktiviteter som är svåra att göra på distans, anser han.

”Det är stora delar av företag och organisationers arbete som har lagts på is, men så kan vi inte göra under två års tid. Då får vi inga investeringar och inga nyanställningar”, fortsätter Oskar Nordström Skans.

Antalet virustester är enligt de senaste siffrorna närmare 61 000 i veckan.

”Jag har svårt att tro att man kan testa för många, vär-

det för ekonomin är så oerhört stort.”

Folkhälsomyndighetens uppdrag är att se till folkhälsan, inte ekonomin, och regionerna har visat en bristande förståelse, enligt Oskar Nordström Skans. Myndighetens uppdrag borde kort och gott vara att få ekonomin att fungera utan att smittan sätter igång, anser han.

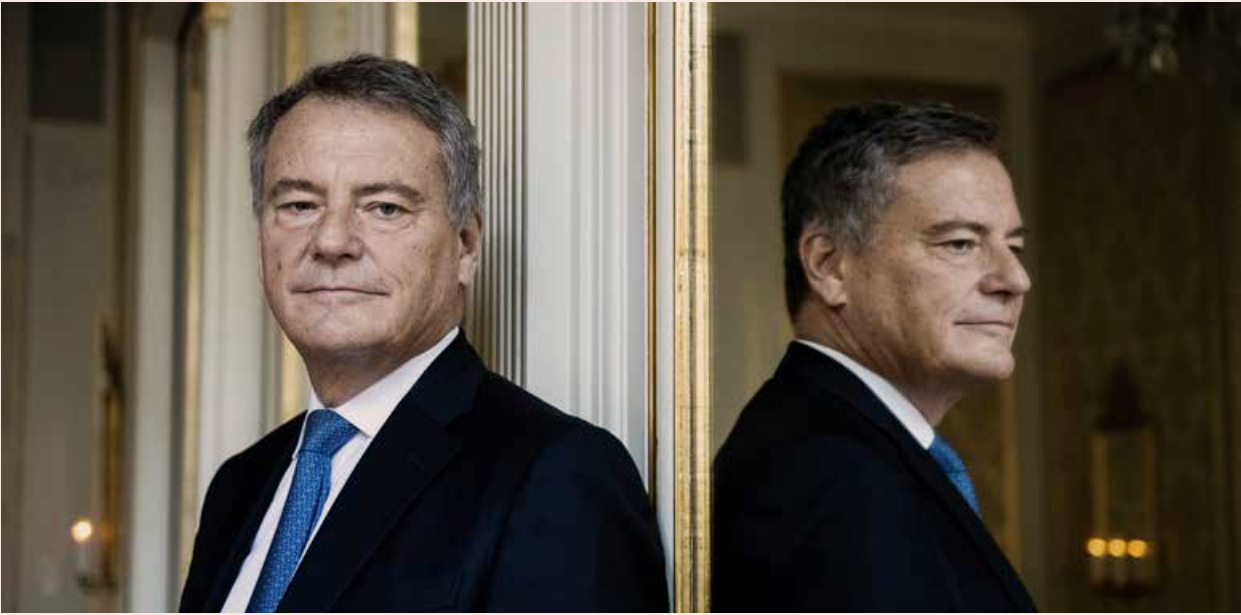
”Vi kan inte säga till folk att de inte kan använda kollektivtrafiki två år. Det finns bara två alternativ: Det ena är att folk struntar i rekommendationerna. Det andra är att ekonomin fullkomligt kollapsar.”

Också Carl-Henric Svanberg anser att det är viktigt att samhället kommer ur startblocken så fort det går.

”Det är angeläget för alla att inte vänta för länge”, säger han vidare.

”Ju mer vi har nedstängt, desto mer måste vi stimulera ekonomin och desto större blir statsskulden”, fortsätter Carl-Henric Svanberg.

LINDA ÖHRN

ANGELÄGET ATT KOMMA UR STARTBLOCKEN. ”Ju mer vi har nedstängt, desto mer måste vi stimulera ekonomin och desto större blir statsskulden”, säger Carl-Henric Svanberg, ordförande för Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien, IVA.

FOTO: AMANDA LINDGREN

Försäkring mot epidemi hjälper inte Stordalen

Petter Stordalens hotellkedja Nordic Choice har hittills inte fått ut ett öre från den epidemiförsäkring han tecknat för kedjan. En pandemi är nämligen någonting annat än en epidemi, menar försäkringsbolaget Codan.

Nordic Choice tecknade före covid-19-pandemin en försäkring med danska Codan, som ägs av Trygg-Hansas ägare RSA Insurance Group, där bland andra Christer Gardells

Cevian är ägare. Oenigheten gäller huruvida Stordalen tecknat en försäkring mot en epidemi eller en pandemi. Codan menar att covid-19 är en pandemi och att försäkringen därför inte täcker en stor del av Petter Stordalens förluster.

En epidemi, vilket är ordet som används i försäkringen, är en sjukdomsspridning inom ett begränsat geografiskt område eller i en folkgrupp, medan en pandemi rör sig över hela världen.

Nordic Choices vd Torgeir Silseth säger till Dagens Näringsliv att han är ganska säker på att försäkringen täcker även nuvarande situation, och har lämnat in ärendet för rättslig prövning.

Nordic Choice-koncernen har 10 miljarder svenska kronor i skulder och blöder hundratals miljoner kronor i månaden.

Får Petter Stordalen igenom kraven mot försäkringsbjässen kan hotellkedjan få nästan en

miljard i skadeersättning, enligt Dagens Näringsliv.

Under gårdagen meddelade Nordic Choice att man säkrat finansiering genom coronakrisen. Bland annat skabanken DNB har bidragit med kapital. Summan är än så länge hemlig.

Codan säger till Dagens Näringsliv att man inte kommenterar kundärenden.

MARIANNE AGAZZI
marianne.agazzi@di.se
08-573 650 00

Di Krönika

ANDERS
HANSEN

Twitter: @andershansen74

08-573 650 00

Ödesdigert slarva med vaccinet

Världens i särklass mest efterfrågade produkt är ett coronavaccin. WHO:s vetenskapliga chef Soumya Swaminathan är hoppfull om att ett sådant inte bara kan vara utvecklat och testat utan också producerat i två miljarder doser under 2021.

Det låter naturligtvis lovande. Att gå från upptäckt av virus till distribuerat vaccin på mindre än två år vore sensationellt snabbt. Men jag hoppas att det pressade tidschemat inte innebär att man gör minsta avkall på säkerhetstestning, inte heller vad gäller ovanliga långtidsbiverkningar.

Låt säga att ett coronavaccin medför en mycket allvarlig biverkning för en på 100 000 vaccinerade. Om vaccinet ges till två miljarder människor innebär det att 20 000 personer drabbas av denna extremt ovanliga biverkning. Lita på att du kommer höra om dessa fall i medierna. Och lita på att anti-vaccinationsrörelsen kommer använda dem som ammunition i sin desinformationsspridning.

Ett sådant scenario skulle kunna vara förödande. Ta den extremt smittsamma virussjukdomen mässling. Innan vaccination infördes på 1970- och 1980-talet skördade mässling 2,6 miljoner liv per år. Vaccinationsprogrammen var så framgångsrika att sjukdomen i det närmaste betraktades som utrotad ett par decennier senare. Men 2018 gjorde mässling ”comeback” med utbrott i bland annat Storbritannien och Grekland.

Det kan räcka med att 10 procent av en population inte vaccineras för att mässling riskerar att blossa upp. Att färre får vaccin kan bero på krig, konflikter och ekonomiska faktorer, men också på att föräldrar avstår från att vaccinera sina barn då de har en felaktig uppfattning om att vaccin är farligt. Just spridning av felaktig information kring risker med vaccination bedömer WHO som tungt bidragande till att mässling har blossat upp i Europa.

Om en mycket liten andel av coronavaccinerade drabbas av allvarliga biverkningar är den största kostnaden i termer av mänsklig sjukdom inte nödvändigtvis de biverkningsdrabbade. Det är att vaccinmotståndare ges starka känslomässiga argument och att människor som en följd slutar vaccinera mot andra sjukdomar, som mässling. Därför hoppas jag att reglerande myndigheter och tillverkare inte tummar på säkerheten, även i ett läge när en hel värld skriker efter ett vaccin.

Det är inte bara viralt spridd desinformation som kan ställa till det.

Förebyggande arbete kämpar mot en inneboende mekanism: är det framgångsrikt verkar det i efterhand ha gjorts i onödan. Det förebyggande arbetet mot infektionssjukdomar har varit så framgångsrikt att det osynliggjort sjukdomarna med följden att vi glömmer hur viktigt vaccin är. Till dig som tvekar över detta: Vill du veta hur en värld utan vaccin fungerar bör du dra dig till minnes hur världen var under våren 2020.

Anders Hansen är överläkare i psykiatri, författare, föreläsare och civilekonom. Han skriver krönikor i Di var tredje torsdag.

